

THÔNG CÁO BÁO CHÍ

Hà Nội, ngày 23 tháng 9 năm 2016

Bạc Liêu bỏ nhiệt điện than, chọn năng lượng sạch, môi trường sạch, tôm sạch – một quyết định sáng suốt, hợp lòng dân, hướng đi mới cho đồng bằng sông Cửu Long, Việt Nam.

Liên minh Năng lượng bền vững Việt Nam (VSEA) và Liên minh Phòng chống Bệnh Không Lây nhiễm Việt Nam (NCDs-VN) hoàn toàn ủng hộ quyết định của lãnh đạo tỉnh Bạc Liêu về việc **“xin rút dự án nhiệt điện than Cái Cù¹ trên địa bàn tỉnh ra khỏi quy hoạch điện VII để đảm bảo môi trường cho nuôi trồng thủy sản trong bối cảnh tỉnh có tiềm năng phát triển điện gió.”** Đây là đề xuất của lãnh đạo tỉnh Bạc Liêu trong buổi làm việc với Thủ tướng Chính phủ tại Hà Nội ngày 20/9/2016. Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc đã ghi nhận, hoan nghênh và đề cao những nỗ lực của tỉnh Bạc Liêu “trong nguy cơ,[...] đã tìm ra thời cơ để phát triển”.

Đề xuất của lãnh đạo tỉnh Bạc Liêu là quyết định mang tính đột phá, hợp thời đại, thể hiện sự chủ động của tỉnh trong việc lựa chọn mô hình phát triển sạch, bền vững theo hướng ứng dụng tiến bộ khoa học công nghệ và phát huy lợi thế của địa phương. Quyết định này cho thấy sự quan tâm của lãnh đạo tỉnh tới môi trường, sức khỏe, và sinh kế của cộng đồng, điều mà người dân nơi nào cũng kỳ vọng. Với việc ưu tiên phát triển điện gió, không chọn nhiệt điện than, Bạc Liêu trở thành địa phương đi tiên phong thực hiện chuyển đổi từ “kinh tế Nâu” sang “kinh tế Xanh”, thực hiện ngăn chặn nguy cơ gia tăng bệnh không lây nhiễm do ô nhiễm khí thải từ nhiệt điện than. Quyết định của tỉnh Bạc Liêu đã kịp thời đưa ra lời giải cho bài toán giảm sự phụ thuộc vào nhiệt điện than ở Việt Nam.

Theo Quy hoạch phát triển điện lực quốc gia mới điều chỉnh gần đây (Quy hoạch điện VII điều chỉnh), đồng bằng sông Cửu Long (ĐBSCL) sẽ trở thành khu vực có công suất nhiệt điện than lớn nhất cả nước vào năm 2030 (khoảng 18.000 MW) với 14 nhà máy tại các tỉnh Bạc Liêu, Hậu Giang, Long An, Sóc Trăng, Tiền Giang và Trà Vinh. Nhiệt điện than là loại hình sản xuất điện cần sử dụng một lượng nước rất lớn (1MWh cần 4.163 lít nước), trong đó 95% lượng nước dùng để làm mát. Theo kết quả nghiên cứu của VSEA ở các nhà máy nhiệt điện tại Quảng Ninh, Hải Phòng, nước thải từ hệ thống làm mát của nhà máy nhiệt điện than thường có nhiệt độ cao hơn so với nước đầu vào từ 7,5-9,3⁰C làm nhiều loài thủy sản suy giảm, không thể sinh trưởng và phát triển.

¹ Nhiệt điện Cái Cù là tên gọi khác của nhiệt điện Bạc Liêu I. Trong Quy hoạch điện VII, và mới đây nhất là Quy hoạch điện VII Điều chỉnh, nhà máy nhiệt điện Bạc Liêu I có công suất là 2*600MW, dự kiến xây dựng tại ấp Cái Cù, xã Long Điền Đông, huyện Long Hải, tỉnh Bạc Liêu.

Nếu tất cả các nhà máy nhiệt điện than nêu trên được xây dựng và vận hành tại ĐBSCL, mỗi ngày sẽ thải ra khoảng 70 triệu m³ nước nóng lên tới 40°C. Đây sẽ là rủi ro lớn đối với hệ sinh thái dưới nước và nguồn lợi thủy sản của ĐBSCL trong khi nước là văn hóa, là kinh tế, và là nguồn sống của 20 triệu người dân nơi đây.

Hơn thế nữa, ĐBSCL là một trong ba đồng bằng trên thế giới chịu tác động nghiêm trọng bởi biến đổi khí hậu. Trong thời gian qua, chính quyền và người dân vùng ĐBSCL đã phải gồng mình chống chọi với hạn hán, và xâm nhập mặn. Theo báo cáo của Quỹ Các-bon toàn cầu 2015, đốt than là nguồn phát thải CO₂ lớn nhất, gây ra ành nóng lên toàn cầu và biến đổi khí hậu. Phát triển nhiệt điện than tại ĐBSCL sẽ làm gia tăng áp lực đối với việc thích ứng và giảm thiểu biến đổi khí hậu tại đồng bằng. Sự lựa chọn này sẽ gây ra ô nhiễm không khí và ảnh hưởng nghiêm trọng tới sức khỏe cộng đồng, gây gia tăng gánh nặng bệnh tật, đặc biệt là các bệnh không lây nhiễm như viêm đường hô hấp ở trẻ em, viêm phổi tắc nghẽn mãn tính ở người lớn, đột quỵ, bệnh tim, thiếu máu, ung thư phổi ở người già... Theo nghiên cứu mới nhất về ảnh hưởng của khí thải từ nhà máy nhiệt điện than tới sức khỏe cộng đồng được các nhà khoa học thuộc trường đại học Harvard đưa ra tại một hội thảo khoa học năm 2015², số người chết yếu do nhiệt điện than ở Việt Nam trong những năm qua khoảng 4.300 người/năm.

Bà Nguyễn Thị Khanh, Giám đốc Trung tâm Phát triển Sáng tạo Xanh (GreenID), đơn vị điều phối VSEA nhận định: “ĐBSCL có tiềm năng năng lượng tái tạo dồi dào, nhất là năng lượng gió, mặt trời và sinh khối. Với những tiến bộ và tốc độ phát triển công nghệ năng lượng tái tạo cũng như xu thế giảm giá mạnh như hiện nay, ĐBSCL có nhiều cơ hội để sản xuất điện từ năng lượng tái tạo thay thế các nhà máy nhiệt điện đốt than, thúc đẩy kinh tế Xanh như Bạc Liêu đã lựa chọn”. Cụ thể, giá điện sản xuất từ năng lượng mặt trời ở Dubai hiện chỉ còn là xấp xỉ 2.99 cent Mỹ/1kWh (tương đương 670 đồng/1KWh, theo tỷ giá đô la hiện hành), bằng phân nửa so với giá thành sản xuất kinh doanh điện (1.539,35 đồng/kWh)³ được công bố ở Việt Nam đầu năm nay.

Nếu tất cả các tỉnh ĐBSCL đều lựa chọn như Bạc Liêu “nói không với nhiệt điện than”, và thay vào đó là các cơ sở sản xuất điện từ năng lượng gió, mặt trời và sinh khối, ước mơ phát triển “Kinh tế Xanh” cho ĐBSCL sẽ trở thành hiện thực, góp phần ngăn chặn hữu hiệu gánh nặng bệnh không lây nhiễm hiện đang là nguy cơ hàng đầu gây tử vong và gia tăng chi phí khám chữa bệnh ở nước ta.

Liên minh Năng lượng bền vững Việt Nam và Liên minh Phòng chống Bệnh không lây nhiễm Việt Nam (NCDs-VN) hoan nghênh quyết định sáng suốt của chính quyền tỉnh Bạc Liêu đồng thời kiến nghị Chính phủ và lãnh đạo các tỉnh ĐBSCL dành ưu tiên cho phát triển điện từ nguồn năng lượng tái tạo thay vì nhiệt điện than để khai thác nguồn năng lượng tự nhiên sẵn có, đảm bảo tốt hơn sức khỏe cộng đồng, phát triển một nền kinh tế và đời sống xanh cho người dân ĐBSCL./

² <http://tuoitre.vn/tin/chinh-tri-xa-hoi/moi-truong/20150930/nhiet-dien-than-ke-giet-nguoi-hang-loat/977386.html>

³ <http://www.erav.vn/d4/pricedetail/Cong-bo-gia-thanh-san-xuat-kinh-doanh-dien-nam-2014-7-459.aspx>

Thông tin liên hệ:

- Văn phòng Liên minh Năng lượng bền vững Việt Nam
Trung tâm Phát triển Sáng tạo Xanh (GreenID)
Phòng 707, Sunrise Building, 90 Trần Thái Tông, Cầu Giấy, Hà Nội
Cô Đỗ Minh Tâm, Điều phối Liên minh Năng lượng bền vững Việt Nam
Điện thoại: 0915 558 690 | Email: mtam@greenidvietnam.org.vn
- Văn phòng Liên minh Phòng Chống các Bệnh Không Lây Nhiễm Việt Nam
Trung tâm Nghiên cứu và Đào tạo Phát triển Cộng đồng (RTCCD)
Số 39, Ngõ 255 Phố Vọng, Hai Bà Trưng, Hà Nội
Cô Nguyễn Hồng Hạnh, Cán bộ truyền thông;
Điện thoại: 0936261993; Email: hanh.nguyen@rtccd.org.vn

Liên minh Năng lượng bền vững Việt Nam (VSEA) thành lập năm 2012 bao gồm 10 thành viên là các tổ chức phi chính phủ trong nước và quốc tế hoạt động vì sự phát triển năng lượng bền vững của Việt Nam và khu vực Mekong thông qua thúc đẩy chính sách phát triển năng lượng bền vững, sử dụng năng lượng hiệu quả và các giải pháp năng lượng tái tạo, huy động các bên liên quan tham gia của vào quá trình xây dựng và thực thi các chính sách năng lượng bền vững góp phần vào mục tiêu phát triển bền vững của quốc gia.

Liên minh Phòng Chống Bệnh Không Lây Nhiễm Việt nam (NCDs-VN) thành lập năm 2015, tính đến thời điểm hiện nay có 20 thành viên (trong đó có 15 hội và tổ chức nghiên cứu khoa học chăm sóc sức khỏe cộng đồng và y tế công cộng). NCDs-VN tập hợp các nguồn lực trong và ngoài nước quan tâm nghiên cứu và vận động phát triển chính sách của Việt Nam thúc đẩy mỗi cá nhân, gia đình, cộng đồng và các tổ chức có trong xã hội hành động dẫn đường bởi khoa học để giảm nguy cơ mắc, chết do các bệnh không lây nhiễm (NCDs); giúp Việt nam tuân thủ tốt các khuyến cáo do tổ chức y tế thế giới và đại hội đồng Liên hiệp quốc đã đưa ra liên quan tới ngăn chặn sự gia tăng gánh nặng bệnh không lây nhiễm trên toàn cầu.

Tài liệu tham khảo

1. Bài trình bày “Quy hoạch Phát triển điện tại đồng bằng sông Cửu Long và những vấn đề môi trường cần quan tâm: <https://drive.google.com/file/d/0B-lsuI049V-sUnhnNG9hT0ICMjg/view?usp=sharing>
2. Một số nghiên cứu của CEWAREC về tác động của nhiệt điện than đối với nguồn nước: <https://drive.google.com/file/d/0B-lsuI049V-sVlczT2RmWkU4MkU/view?usp=sharing>
3. Báo cáo khảo sát một số nhà máy nhiệt điện than ở Việt Nam: <https://drive.google.com/file/d/0B-lsuI049V-sVWtGSjBVclM3RUE/view?usp=sharing>
4. Thông tin tham khảo nhiệt điện than-những điều nên biết: <https://drive.google.com/file/d/0B-lsuI049V-sMVowd3R3NW5Vvm8/view?usp=sharing>
5. Bài trình bày “Tác động của các nhà máy nhiệt điện than đến chất lượng không khí và sức khỏe ở đồng bằng sông Cửu Long”: <https://drive.google.com/file/d/0B-lsuI049V-sNllqMF13SWlpSXM/view?usp=sharing>